

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора педагогічних наук, професора

Лабунця Віктора Миколайовича

на дисертаційне дослідження Глазунової Ірини Кимівни

«Теорія та практика фахової підготовки магістрантів музичного мистецтва з використанням змішаної форми навчання», поданого на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика музичного навчання

1. Актуальність теми виконаної роботи та зв'язок із планами відповідних галузей науки

Подана дисертаційна робота присвячена актуальній проблемі сучасної мистецької освіти – удосконаленню фахової підготовки магістрантів музичного мистецтва в умовах упровадження змішаної форми навчання. Актуальність дослідження зумовлена потребою модернізації освітнього процесу у закладах вищої мистецької освіти, активним розвитком цифрових технологій та необхідністю поєднання традиційних і дистанційних форм навчання у професійній підготовці майбутніх фахівців музичного мистецтва.

У цьому контексті особливої актуальності набуває проблема оптимізації фахової підготовки магістрантів музичного мистецтва із використанням змішаної форми навчання, що поєднує очну, дистанційну та самостійну діяльність студентів у єдиному цифрово-освітньому просторі.

Вирішальну роль у вирішенні даної проблеми відіграють дослідження можливостей мистецької діяльності в цілеспрямованому розвитку особистості, визначення умов мистецько-педагогічної підтримки цього процесу та висвітлення напрямів розробки методико-технологічних засобів його здійснення у підготовці студентів як на першому (бакалаврському), так і на другому (магістерському) рівні вищої освіти.

Актуальність проблеми фахової підготовки студентів магістратури, формування професійних компетентностей магістрантів музичного мистецтва ЗВО музично-педагогічного напрямку мотивується необхідністю вирішення суперечностей між провідними інноваційними пошуками у визначенні змісту й технологіями навчання у вищій школі й недостатнім їхнім усвідомленням і методичним забезпеченням.

З огляду на сказане, дисертація Глазунової І.К. «Теорія та практика фахової підготовки магістрантів музичного мистецтва з використанням змішаної форми навчання» відповідає запитам стейкхолдерів та інтересам здобувачів освіти.

Виконання дослідження відповідно до тематичного плану наукових досліджень кафедри інструментального виконавства, оркестрового диригування та педагогіки мистецтва та кафедри хорового диригування та теорії і методики музичної освіти факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського Українського державного університету імені Михайла Драгоманова і складає частину наукового напрямку «Зміст, форми, методи і

засоби вдосконалення підготовки вчителів» (протокол № 10 від 28 квітня 2022 року), підсилює його затребуваність і значущість.

2. Найбільш суттєві наукові результати, що містяться в дисертації

До найбільш цінних наукових результатів дисертації Глазунової І.К. відносимо такі: розроблену концепцію дослідження, яка ґрунтується на ідеї модернізації фахової підготовки магістрантів музичного мистецтва шляхом інтеграції традиційних і цифрових освітніх технологій у межах змішаного навчання.

На методологічному рівні: концепція передбачає обґрунтування філософських, психолого-педагогічних і мистецько-педагогічних засад фахової підготовки магістрантів.

Теоретичний рівень спрямований на визначення сутності, структури та змісту фахової підготовки магістрантів музичного мистецтва з використанням змішаної форми навчання; уточнення ключових понять дослідження та наукових підходів до вказаної підготовки.

Методичний рівень концепції передбачає: добір, розроблення та впровадження методів, прийомів і форм навчання, адекватних специфіці музично-виконавської, педагогічної та науково-дослідницької діяльності магістрантів; поєднання традиційних методик інструментальної, вокальної й диригентської підготовки студентів магістратури з цифровими, дистанційними й інтерактивними освітніми технологіями; застосування евристичних, проблемно-пошукових, проектних і рефлексивних методів, спрямованих на розвиток творчої самостійності майбутніх фахівців; активні й інтерактивні методи навчання, віртуальні симуляції, гейміфікацію – музичні квести, інтерактивні тести, музичні челенджі; створення електронного портфоліо магістранта для демонстрації його творчих досягнень, нарахування «музичних кредитів» за виконання завдань, участь у концертах, виступи на конференціях, наукові публікації, творчі проєкти; організацію самостійної роботи магістрантів із використанням онлайн-платформ, мультимедійних ресурсів і відеоаналізу виконавської діяльності студентів магістратури; забезпечення систематичного педагогічного супроводу, зворотного зв'язку й оцінювання результатів фахової підготовки магістрантів.

Практичний рівень концепції зреалізовано через розроблення та впровадження організаційно-методичної моделі фахової підготовки магістрантів музичного мистецтва в умовах змішаного навчання; визначення й апробацію педагогічних умов та комплексу авторських методів формування фахової підготовленості магістрантів; поєднання аудиторної музично-виконавської підготовки з онлайн-ресурсами, цифровими платформами та дистанційними формами роботи; здійснення поетапного моніторингу результатів фахової підготовки магістрантів.

Обґрунтування трансфесійно-комплексного підходу до фахової підготовки магістрантів музичного мистецтва в умовах змішаної форми навчання методологічним підґрунтям організації всієї фахової підготовки магістрантів в умовах змішаного навчання,

Розроблення організаційно-методичної моделі фахової підготовки студентів магістратури з використанням змішаної форми навчання.

3. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Аналіз тексту дисертації, змісту публікацій Глазупової І.К., а також термінів проведення дослідження дають підстави для твердження про наукову обґрунтованість і достовірність результатів, висновків і рекомендацій. Дослідно-експериментальна робота проводилася протягом 2023–2025 років на базі факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, Університету Григорія Сковороди в Переяславі, Комунального закладу вищої освіти «Академія культури і мистецтв» Закарпатської обласної ради, Житомирського державного університету імені Івана Франка у три етапи: констатувальний, формувальний, аналітично-контрольний. У педагогічному експерименті на різних етапах взяли участь 250 магістранти музичного мистецтва. Сумлінне вивчення наукової літератури дало змогу дисертантці достатньо переконливо систематизувати та узагальнити прогресивні ідеї вітчизняного досвіду фахової підготовки студентів магістратури музичного мистецтва, визначити основні принципіві положення даної підготовки в умовах змішаної форми навчання, педагогічні умови підвищення ефективності процесу фахової підготовки студентів магістратури з використанням змішаної форми навчання.

Не викликає заперечень обґрунтованість наукових положень і висновків дисертаційного дослідження, що спираються на новітні досягнення в галузі філософії, психології та педагогіки, теорії музичної освіти та методики музичного навчання, положення системно-цілісного, особистісно-персоналізованого, аксіологічно-рефлексивного, акмеологічно-компетентнісного, інформаційно-технологічного, культурно-творчого підходів і провідного, авторського підходу, який є методологічним підґрунтям організації фахової підготовки магістрантів музичного мистецтва в умовах змішаного навчання - трансфесійно-комплексного підходу. На основі вивчення дефініцій понять «трансфесійність» і «комплексність», цифрового контексту навчання в змішаному форматі, індивідуалізації процесу підготовки, її гнучкості, аксіологічної спрямованості, мобільності пристосування майбутніх фахівців до запитів професійної діяльності доведено, що цей підхід забезпечує цілісне розуміння сутності фахової підготовки магістрантів музичного мистецтва з використанням змішаної форми навчання та зумовлений взаємоузгодженим застосуванням стабільних і змінних умов навчання, що враховує технологія змішаного навчання.

Серед обраних дисертанткою методів наукового дослідження найбільш продуктивними, на наш погляд, були: метод навчальної дискусії, коучингові консультації – індивідуальний супровід, що сприяє визначенню персональних освітніх і професійних цілей магістранта; творчі завдання; метод усного експрес-контролю; інформаційно-комунікаційні технології, засоби та форми на основі використання інтернет-платформ ZOOM, MOODL, «WhatsApp»,

«Viber» та соціальної мережі «Facebook» (мультимедійні інтернет-презентації, віртуальні індивідуальні та групові заняття тощо); відеорефлексія та відеоаналіз – самоаналіз власного виконання чи викладання на основі відеозаписів, онлайн-обговорення на інтерактивних платформах – колективна рефлексія професійних рішень та інші методи; методи створення магістрантами творчих проєктів; розробка власного виконавського концепту; метод творчої імпровізації (застосування імпровізації в педагогічних ситуаціях, ансамблевій взаємодії, онлайн-колабораціях); опрацювання наукових джерел для створення власних виконавських або педагогічних інновацій; використання цифрових платформ для моделювання навчальних ситуацій; розробка авторських методичних продуктів; розробка власного портфоліо, методи самооцінювання та взаємооцінювання творчих напрацювань; колективні онлайн-проєкти та інші методи.

Наукові положення та результати дисертації впроваджені в освітній процес факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (довідка № 328 від 23.12.2025 р.); Університету Григорія Сковороди в Переяславі – довідка № 1828 від 26.12.2025 р.; Комунального закладу вищої освіти «Академія культури і мистецтв» Закарпатської обласної ради (довідка № 017-041749 від 17.12.2025 р.); Житомирського державного університету імені Івана Франка – довідка № 80-01-09 від 20.01.2026 р.).

4. Практичне значення одержаних автором результатів

Дисертація Глазунової І.К. сприяє пошуку шляхів вирішення важливої для теорії та методики музичної освіти дослідницької проблеми, що стосується формування фахової підготовленості магістрантів музичного мистецтва в умовах змішаної форми навчання та її специфіки; результати дослідження дають підстави вважати роботу вагомим підґрунтям для практичного вдосконалення процесу фахової підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти в умовах змішаного навчання.

Дослідження має практичну значущість, одержані здобувачкою теоретичні результати та методичні рекомендації можуть бути використані як навчальний матеріал на факультетах мистецтв у таких курсах, як: «Методика музичної освіти»; «Практикум з вивчення інструментальних дисциплін»; «Методика викладання гри на музичному інструменті» тощо; у процесі індивідуальних занять із фаху для магістрантів музичного мистецтва, колективного музикування, педагогічної практики студентів, для складання індивідуальних робочих програм магістрантів; впровадження у практику підготовки викладачів музичного мистецтва, керівників творчих колективів, а також можуть бути корисними в системі післядипломної освіти для оновлення змісту, форм навчання як лекційних, так й індивідуальних занять з фахової підготовки студентів магістратури ЗВО музично-педагогічного напрямку. Положення і висновки дослідження сприяють удосконаленню освітньо-професійних програм студентів магістратури, підвищенню якості професійної підготовки фахівців музичного мистецтва та розвитку їхньої цифрово-творчої компетентності.

5. Оцінка змісту дисертації та її завершеність.

Рецензована робота має всі ознаки наукової новизни, оскільки своєчасно вирішує проблему формування фахової підготовленості студентів магістратури в умовах змішаної форми навчання., чим заповнює означену прогалину в теорії і практиці музичної освіти.

Структура дисертації є виправданою, вона цілком відповідає меті дослідження та поставленим завданням, містить анотації українською й англійською мовами, вступ, чотири розділи і висновки до розділів, загальні висновки, список використаних джерел до кожного розділу, додатки. Коректне визначений науковий апарат дисертації. Обрані методи наукового пошуку та їх гармонійне поєднання відповідають поставленим дослідницьким завданням. Зміст виконаного дослідження, на наше переконання, достатньо повно розкриває провідні положення дослідження.

Аналіз *першого розділу* дисертації «Теоретико-методологічні засади фахової підготовки магістрантів музичного мистецтва факультетів мистецтв університетів з використанням змішаної форми навчання» – надав змогу констатувати, що потреба у розробці методики організації фахової підготовки магістрантів музичного мистецтва в умовах змішаного навчання поки ще залишається не визначеною. Опрацювання наукових джерел та практичного досвіду дало можливість Глазуновій І.К. охарактеризувати стан розробленості проблеми в педагогічній теорії та практиці, виділити важливі положення, що уможливило конкретизацію сутності та структури ключових понять дослідження, обґрунтування концептуальних основ наступності формування фахової компетентності магістрантів музичного мистецтва в умовах змішаного навчання. Розкрито сутність фахової підготовки студентів магістратури. проведено науково-теоретичний аналіз дидактичної, психолого-педагогічної і методичної наукової літератури з питань фахової підготовки магістрантів. Здійснено теоретичне обґрунтування базових понять і концептів дослідження, а також психологічних засад досліджуваного феномена.

Результати науково-теоретичного пошуку дозволили визначити філософське підґрунтя означеної проблеми, зокрема положення філософії освіти про цілісність і гуманістичний характер професійної підготовки особистості, теорія пізнання (праці В. Андрущенка, О. Гавришкевича, С. Горбенка, А. Ільченко, І. Зязюна, В. Кремня, В. Лугового, В. Огнев'юка, В. Пазенока та ін.). У психолого-педагогічному аспекті робота спирається на концепції професійного становлення майбутнього педагога-музиканта, теорії художньої освіти та розвитку творчої індивідуальності (праці В. Орлова, О. Отич, Ю. Стражник, А. Козир, Г. Падалки, О. Ростовського, О. Рудницької, О. Шевнюк, О. Щолокової та ін.). Методологія дослідження спрямована на виявлення взаємозв'язку між поліхудожністю освітнього процесу в ЗВО музично-педагогічного профілю, інтеграцією традиційних і цифрових форм навчання та формуванням загально-професійних і спеціальних компетентностей магістрантів музичного мистецтва.

Це змогу сформулювати авторську конкретизацію змісту концепту «фахова підготовка магістрантів музичного мистецтва з використанням змішаної форми навчання» – як інноваційної комплексної організації навчально-пізнавальної, науково-дослідницької, педагогіко-методичної та творчо-виконавської діяльності магістрантів, яка поєднує потужний арсенал стратегій і рівнів організації навчальної колаборації у студентоцентричному освітньому середовищі, що інтегрує очне, дистанційне та самостійне навчання магістрантів на основі використання цифрових технологій, творчо-комунікативної взаємодії та індивідуалізації освітнього процесу майбутніх фахівців музичного мистецтва.

Уточнивши суть ключової дефініції, здобувачка визначила об'єктивні, суб'єктивні та об'єктивно-суб'єктивні фактори підготовки магістрантів музичного мистецтва до продуктивної професійної діяльності (гуманізація навчання, національна основа підготовки магістрантів музичного мистецтва, взаємодія видів мистецтв (поліхудожність), формування фахової компетентності, акмеологічна спрямованість підготовки, використання різних форм навчання). Дані фактори є системо-утворювальними компонентами фахової підготовки студентів магістратури, що становлять методологічне підґрунтя для подальшого моделювання освітнього процесу.

Заслугує уваги опрацювання дисертанткою освітніх програм, навчальних планів підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти за спеціальністю 025 Музичне мистецтво та 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) розроблені у різних ЗВО України.

У *другому розділі* «Концептуальні основи фахової підготовки магістрантів музичного мистецтва у змішаному навчанні» проведено процесуально-функціональний аналіз досліджуваного феномена. Проведений аналіз фахової підготовки магістрантів в умовах змішаного навчання дозволив авторці визначити основні функції фахової підготовки студентів магістратури, а саме: мотиваційно-виховна, інформаційно-пізнавальна, діагностично-прагматична, корпоративно-взаємодійна, творчо-продуктивна функції, кожна із яких окремо не може забезпечити бажаний результат. За таких умов необхідним є поєднання усіх функцій у системі готових продуктів – навчальних курсів, які сьогодні пропонуються, зокрема зарубіжними й вітчизняними електронними платформами, поєднання з якими стає необхідною умовою застосування змішаної форми навчання.

На позитивну оцінку заслуговують ряд ключових ознак трансфесійності фахової підготовки магістрантів музичного мистецтва в умовах змішаного навчання, а саме: мультифункціональність – здатність поєднувати функції виконавця, педагога, аранжувальника, концертмейстера, науковця, методиста, керівника хорових/вокальних/оркестрових колективів, організатора мистецьких заходів; метадисциплінарність – використання знань з психології, педагогіки, фізіології, методики музичного мистецтва, менеджменту культури; цифрова компетентність – володіння сучасними онлайн-інструментами музичної творчості та навчання мистецтва; саморефлексія і мобільність – готовність до постійного оновлення професійних стратегій у

мінливих умовах освітнього середовища; креативність і комунікативність – реалізація творчих проектів у співпраці з представниками різних мистецьких і наукових сфер. Зміст цих дефініцій дає підстави вважати трансфесійну підготовку фахівців важливим напрямом модернізації мистецької освіти та виокремити її принципові засади: забезпечення функціональної компетентності майбутніх фахівців; посилення аксіологічної спрямованості навчання; орієнтація студентів на саморозвиток, самореалізацію на досягнення самоефективності в процесі змішаного навчання; усвідомлення особистісних проблем, потреб і можливостей у майбутній професійній діяльності та оптимальних способів їх вирішення.

Визначений авторський трансфесійно-комплексний підхід забезпечує цілісне розуміння сутності фахової підготовки магістрантів музичного мистецтва з використанням змішаної форми навчання та зумовлений взаємоузгодженим застосуванням стабільних і змінних умов навчання, що враховує технологія змішаного навчання. До стабільних умов належать цілі навчання, зміст освітньої програми, базові дидактичні принципи та очікувані результати навчання. Змінні умови охоплюють форми взаємодії, темп опрацювання матеріалу, використання цифрових ресурсів, індивідуалізацію навчальних траєкторій та адаптацію освітнього процесу до потреб здобувачів освіти. Такий підхід забезпечує гнучкість, адаптивність і підвищення ефективності фахової підготовки магістрантів в умовах сучасного освітнього середовища.

У *третьому розділі* «Організаційно-методична система фахової підготовки магістрантів музичного мистецтва з використанням змішаної форми навчання» заслуговує на схвалення розроблена компонентна структура фахової підготовки магістрантів, що складає єдність організаційно-комунікативного, пізнавально-пошукового, науково-компетентнісного, інтерпретаційно-оцінного та творчо-діяльнісного компонентів, на цій основі визначено критерії та показники сформованості фахової підготовленості студентів магістратури.

Обґрунтовано педагогічні умови підвищення ефективності процесу фахової підготовки студентів магістратури з використанням змішаної форми навчання: інформатизація освітнього процесу в ЗВО музично-педагогічного профілю; забезпечення спроможності суб'єктів навчання використовувати інформаційно-комунікаційні технології і комплексну інформатизацію освітнього процесу в повному обсязі; побудова атмосфери довіри та поваги магістрантів до професійного досвіду своїх викладачів у процесі його запозичення; створення ситуації успіху на заняттях у магістратурі; організація розширеного середовища самостійної роботи магістрантів.

Зазначені педагогічні умови – це комплекс дидактичних, організаційних, комунікативних і технологічних засобів, спрямованих на забезпечення інтеграції традиційної мистецької підготовки з цифровими способами взаємодії, що створює оптимальне освітнє середовище для розвитку виконавської, педагогічної, науково-дослідницької компетентностей майбутніх фахівців музичного мистецтва; вони сприяють індивідуалізації

процесу навчання та виховання, сприяють розвитку освітньої системи та сприймаються як ресурс всього освітнього середовища (джерело можливостей, впливів, засобів).

Презентовано організаційно-методичну модель фахової підготовки магістрантів музичного мистецтва з використанням змішаної форми навчання, яка містить: мету (формування компетентностей фахової підготовленості магістрантів музичного мистецтва в умовах змішаного навчання); принципи; напрями організації підготовки (інтерпретаційно-виконавський, науково-дослідницький, педагогіко-методичний); компонентну структуру; основні функції фахової підготовки магістрантів (мотиваційно-виховна, інформаційно-пізнавальна, діагностично-прогностична, корпоративно-взаємодійна, творчо-продуктивна); педагогічні умови: наукові підходи до фахової підготовки студентів магістратури, де авторський підхід – трансфесійно-комплексний – обґрунтовано методологічною основою зазначеної підготовки; блоки підготовки (обізнано-комунікативного спрямування, розвиваюче-перспективного напрямку, особистісно-зростаючої направленості), взаємодія яких впливає на теоретико-методологічні засади досліджуваного феномена.

У четвертому розділі дисертаційного дослідження «Дослідно-експериментальна перевірка ефективності впровадження організаційно-методичної моделі фахової підготовки магістрантів музичного мистецтва з використанням змішаної форми навчання» представлено хід та результати констатувального, формувального та контрольних етапів експерименту; схарактеризовано рівні сформованості фахової підготовленості студентів магістратури в сучасних умовах; впроваджено експериментальну методику в освітній процес факультетів мистецтв університетів; проаналізовано й узагальнено результати дослідження та окреслено перспективні напрями удосконалення фахової підготовки магістрантів музичного мистецтва в умовах змішаного навчання.

Заслуговує на схвалення якісно зроблена діагностика сформованості фахової підготовленості магістрантів музичного мистецтва в умовах змішаного навчання. Система діагностики спиралася на комплекс сучасних методів, зокрема: тестування професійних знань (онлайн і офлайн); експертне оцінювання виконавсько-творчих результатів роботи магістрантів; аналіз цифрових портфоліо; діагностику комунікативної активності в змішаному освітньому середовищі; цифрову аналітику LMS; анкетування; рефлексивні карти; проектно-творчі завдання; критеріально-рівневу експертизу тощо. Сукупність цих методів забезпечує багатоаспектне оцінювання сформованості фахової підготовленості магістрантів і дає можливість відстежувати динаміку їхнього професійного розвитку.

Вражає багатством методичний інструментарій формувального етапу експерименту, зокрема такі методи, як: творчі завдання; метод усного експрес-аналізу засобів музичної виразності; метод моделювання ситуації концертного виступу із обов'язковою постановкою навчального завдання щодо максимальної концентрації емоційних, вольових, інтелектуальних зусиль на

розкритті художньо-образного змісту музичних творів під час їх прилюдного виконання; метод навчальної дискусії; симуляції концертного виступу; методи створення магістрантами творчих проектів; розробка власного виконавського концепту; метод творчої імпровізації (застосування імпровізації в педагогічних ситуаціях, ансамблевій взаємодії, онлайн-колабораціях); опрацювання наукових джерел для створення власних виконавських або педагогічних інновацій; використання цифрових платформ для моделювання навчальних ситуацій; розробка авторських методичних продуктів; методи самооцінювання та взаємооцінювання творчих напрацювань; колективні онлайн-проекти та інші методи.

Позитивне враження справляє оформлення роботи, вміщені в ній табличні та графічні матеріали (рис.4.1. – 4.9).

Загальні висновки цілісно відображають результати дослідження. Змістовні і цікаві додатки до дисертації вдало доповнюють її зміст.

Отже, мета дослідження досягнута, протягом чотирьох розділів вирішуються поставлені завдання.

6. Повнота викладання результатів в опублікованих працях

Матеріали дисертації пройшли необхідну апробацію, обговорювалися на міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференціях (2022-2025рр.). Результати дисертаційного дослідження висвітлено в 41 публікації (27 – одноосібні), серед яких: 4 статті у науковому періодичному виданні, проіндексованому у базі даних **Scopus**; 1 стаття – у науковому періодичному виданні, проіндексованому у базі даних **Web of Science**; 1 стаття – у науковому періодичному виданні, проіндексованому в базі даних **Index Copernicus**; 23 статті – у наукових періодичних виданнях, які входять до переліку наукових фахових видань України; 6 розділів у 6 колективних монографіях; 4 практичні поради; 9 публікацій у збірниках наукових праць і матеріалів міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій.

Кількість публікацій, обсяг, якість, повнота висвітлення результатів та розкриття змісту дисертації відповідає діючим вимогам. Зазначені публікації повною мірою висвітлюють основні наукові положення дисертації.

7. Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації

Поряд із переконливими позитивами дисертації Глазунової І.К. висловимо окремі зауваження та побажання:

1. У теоретичному розділі дисертаційного дослідження широко представлено аналіз зарубіжного досвіду використання змішаної форми навчання в освітньому процесі підготовки студентів ЗВО. На нашу думку, робота значно виграла б, якщо би ширше розкрити моніторинг оцінювання навчальних досягнень студентів у зарубіжних ЗВО.

2. Процесуально-функціональний аналіз фахової підготовки магістрантів музичного мистецтва дозволив визначити основні функції фахової підготовки студентів магістратури, а саме: мотиваційно-виховну, інформаційно-пізнавальну, діагностично-прагматичну, корпоративно-

взаємодійну, творчо-продуктивну функції. На наш погляд, робота виграла би, якщо показати як діагностично-прагматична функція була впроваджена в практичну діяльність магістрантів музичного мистецтва.

3. Важливою теоретико-методологічною розробкою дисертантки є запропоновані основні принципи положення, наведені в дисертації. З цього приводу виникає питання, як принцип суб'єкт-суб'єктної взаємодії впливав на формування фахової підготовленості магістрантів музичного мистецтва в умовах змішаної форми навчання.

4. У дисертації широко висвітлений педагогічний інструментарій дослідження. Вважаємо, що доцільним було б ширше розкрити застосування визначених авторкою методів на першому етапі експериментальної частини роботи.

5. На наш погляд, робота значно виграла б, якщо більше уваги звернути на проблему невирішених питань використання змішаної форми навчання в фаховій підготовці магістрантів музичного мистецтва.

Проте висловлені зауваження та побажання не є принциповими й не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження Глазунової І.К.

8. Висновки

Дисертація Глазунової Ірини Кимівни «Теорія та практика фахової підготовки магістрантів музичного мистецтва з використанням змішаної форми навчання» є самостійним, цілісним, завершеним дослідженням, яке за своїм науково-теоретичним рівнем, новизною у постановці та вирішенні досліджуваної проблеми, аргументованістю теоретичних положень, висновків та практичним значенням відповідає всім вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р. (із змінами № 759 від 31.05.2019 р.) «Про затвердження Вимог до оформлення дисертацій», а також відповідає вимогам, передбаченим пунктом 10 «Порядку присудження наукового ступеня доктора наук» (Постанова Кабінету Міністрів України № 1197 від 17.11.2021 р.), а її авторка – Глазунова Ірина Кимівна заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика музичного навчання.

Офіційний опонент
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри музичного мистецтва
Кам'янець-Подільського національного
університету імені Івана Огієнка

Віктор ЛАБУНЕЦЬ

